

Protokoll fört vid enskild föredragning

Infrastrukturavdelningen
Allmänna byrån, I1

Beslutande
Minister
Fredrik Karlström

Föredragande
Avdelningsjurist
Magnus Unger

Justerat
Omedelbart

Nr 71

Lagstiftningspromemoria om inteckning i bil i landskapet
Åland
ÅLR 2023/6255

Beslut

Ålands landskapsregering beslutade att skicka promemoria vad gäller lagstiftningsåtgärder gällande inteckning av bil enligt bilaga 1, I123E55 till lagberedningen.

Lagstiftnings- promemoria om inteckning i bil i landskapet Åland

Gustav Blomberg, byråchef Allmänna byrån,
Infrastrukturavdelningen

Datum: 13.7.2023

PB 1060, AX-22111 Mariehamn

registrator@regeringen.ax

+358 18 25 000

www.regeringen.ax

Bakgrund

Av överenskommelseförordningen (1976:65) om inteckning i bil i landskapet Åland framgår att landskapsstyrelsen, såvitt gäller vissa slag av fordon som är registrerade på Åland, upprätthåller ett inteckningsregister, beviljar inteckningar och ger ut gravationsbevis. Överenskommelseförordningen har sin grund i att behörigheten på området hade ansetts tillkomma riket enligt 1951 års självstyrelselag, eftersom inteckningsinstitutet ansetts falla under uttrycket "icke särskilt nämnd privaträtt". Enligt 11 § 11 punkten i 1951 års självstyrelselag hänfördes till rikets lagstiftningsbehörighet jämväl stiftande av allmän lag eller utfärdande av förordning, då ärendet rör ovan i paragrafen icke särskilt nämnd privaträtt, med undantag av stadganden av privaträttslig natur, hörande till de landskapets lagstiftningsbehörighet förbehållna rättsområden, som i 13 § 1 mom. 4, 6, 8 och 9 punkterna omförmålas. I gällande självstyrelselags 27 § 41 punkt finns en liknande bestämmelse om "andra än i denna paragraf särskilt nämnda privaträttsliga angelägenheter" där ifrågavarande angelägenheter hänförts till rikets behörighet.

Innan den nu gällande självstyrelselagen trädde i kraft gjordes en genomgång och analys på lagberedningen över alla de överenskommelseförordningar som då var i kraft och vilka som fortsatt skulle gälla samt de som skulle upphävas. Av analysen framgår att andra än i 27 § särskilt nämnda privaträttsliga angelägenheter tillkommer riket endast "om de inte direkt hänför sig till ett rättsområde som enligt denna lag hör till landskapets lagstiftningsbehörighet". Landskapsstyrelsen gjorde vidare den bedömningen att "om bestämmelserna i 27 § 4 punkten sätts i ett vidare sammanhang, kan man konstatera att den nya självstyrelselagen inte är ämnad att i samma utsträckning som den gällande lagen dra en mer eller mindre skarp gräns mellan lagstiftning av civilrättslig respektive offentligrättslig natur. Behörigheten på området civilrättslig natur ska således i första hand härledas ur något av de uttryckligen nämnda rättsområden som tillhör riket eller landskapet och först därefter, det vill säga om det inte varit möjligt att göra en sådan härledning, ska fråga falla under 27 § 41 punkten". Landskapsstyrelsen bedömde att "den mest logiska härledningen av behörigheten att lagstifta om inteckning i bil är att inteckningssystemet härleds ur fordonsregistreringssystemet som i sin tur härleds ur rätten att lagstifta om fordon vilket i sin tur härleds ur begreppet "vägtrafik", som är ett område som tillkommer landskapet enligt den nya självstyrelselagen (18 § 21 p.)". Därefter drog landskapsstyrelsen slutsatsen att "sålunda måste behörigheten att lagstifta om inteckning i bil anses ha övergått från staten till landskapet genom den nya självstyrelselagen." Analysen medförde att något initiativ inte togs till att förlänga giltigheten för förordningen efter utgången av år 1992 och förordningen upphörde sålunda att gälla.

Enligt 71 § självstyrelselagen gäller att om lagstiftningsbehörigheten genom 1991 års självstyrelselag övergått från riket till landskapet skall tidigare rikslagstiftning fortsätta att tillämpas i landskapet till dess den upphävs genom landskapslag. Eftersom det efter att självstyrelselagen trädde i kraft inte stiftats någon landskapslag om inteckning i bil är rikets lag om inteckning i bil (FFS 810/1972) därmed fortsättningsvis gällande på Åland med stöd av 71 § i självstyrelselagen. 1976 års överenskommelseförordning har däremot upphört att gälla eftersom det i självstyrelselagen inte finns några övergångsbestämmelser som är tillämpliga på överenskommelseförordningar som utfärdades innan lagen trädde i kraft, och någon ny överenskommelseförordning enligt vilken förvaltningsbehörigheten överförts till landskapet inte har utfärdats.

Landskapsregeringens förslag

Landskapsregeringens bedömning är att inteckning i bil är att hänföra till landskapets lagstiftningsbehörighet enligt gällande självstyrelselag. Inteckning i bil i landskapet Åland bör därför regleras i landskapslag. I landskapet Åland förekommer ett fåtal inteckningar per år samtidigt som rättsområdet är komplext och kan behöva uppdateras emellanåt. Med anledning av detta föreslås en blankettlag enligt vilken lagen om inteckning i bil (FFS 810/1972) ska tillämpas i landskapet Åland. I blankettlagen bör föreskrivas att de förvaltningsuppgifter som enligt lagen ankommer på statens myndigheter i landskapet skall skötas av landskapsregeringen.

Förslagets verkningar

Förslaget förväntas inte förändra något i sak då lagen om inteckning i bil redan idag tillämpas i landskapet. Genom förslaget kompletteras landskapslagstiftningen med rättslig grund för landskapets förvaltning av rättsområdet.